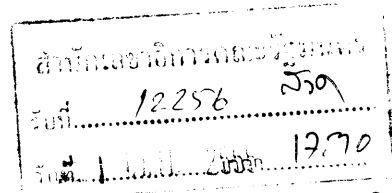

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๔/๓๑๒

สอ 3/708.2

1๓๐๕

17.50 น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๙ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขออนุมัติการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติ
แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติว่าด้วย
การส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรและป่าไม้

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๕๕๔
ลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกาให้ความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณี
การขออนุมัติการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติ
แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการส่งเสริม
ความร่วมมือด้านการเกษตรและป่าไม้ ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ รวมทั้งขอให้พิจารณา
ด้วยว่าเรื่องดังกล่าวมีประเด็นเกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยหรือไม่ โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณาเป็นเรื่องด่วน
ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาทบทวนความเข้าใจดังกล่าว
ประกอบกับมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๕๔ และหลักเกณฑ์การพิจารณา
ความหมายและองค์ประกอบของคำว่าหนังสือสัญญาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ
ที่ ๖-๗/๒๕๕๑ แล้ว เห็นว่า บันทึกความเข้าใจฯ ได้จัดทำขึ้นระหว่างรัฐบาลประเทศสมาชิก
สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ
ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เป็นการกำหนดกรอบความร่วมมือ
ทางวิชาการระหว่างกันในการเข้าถึงและการแลกเปลี่ยนข้อมูล แนวปฏิบัติที่ดี และความช่วยเหลือ
ด้านวิชาการในสาขาการเกษตร ป่าไม้ และความมั่นคงทางอาหาร เพื่อประโยชน์ของประชาคม
อาเซียน โดยกำหนดสิทธิและหน้าที่ที่ภาคีต้องปฏิบัติ เช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลและเอกสาร
(ร่างหมวดที่ ๔) การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (ร่างหมวดที่ ๖) การรักษาความลับ

(ร่างหมวดที่ ๗) รวมทั้งการกำหนดให้เลขาธิการอาเซียนเป็นผู้เก็บรักษาสถาบันสารหรือหนังสือแจ้งการยอมรับบันทึกความเข้าใจฉบับนี้ (ร่างหมวดที่ ๑๑) แสดงให้เห็นว่าภาคีมีเจตนาที่จะก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ บันทึกความเข้าใจฯ จึงเข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญฯ แต่โดยที่เนื้อหาของบันทึกความเข้าใจฯ มิได้มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขตซึ่งประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ แม้ว่าบันทึกความเข้าใจฯ จะกำหนดเรื่องการให้เอกสิทธิ์และความคุ้มกันแก่ FAO ตลอดจนการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา แต่กระนั้นชัดเจนว่าเป็นการดำเนินการภายใต้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ของประเทศสมาชิกอาเซียน การปฏิบัติตามบันทึกความเข้าใจฯ จึงสามารถดำเนินการได้ภายใต้กฎหมายภายในของประเทศไทยโดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา นอกจากนี้ สาระของบันทึกความเข้าใจฯ ก็เป็นเพียงการกำหนดกรอบความร่วมมือทางวิชาการ มิใช่การทำหนังสือสัญญาที่มีผลเป็นการกำหนดหรือเปลี่ยนโครงสร้าง กฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานในด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพย์สินทางปัญญา หรือด้านอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจหรือสังคม ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชน บันทึกความเข้าใจฯ จึงมิได้อยู่ในความหมายของหนังสือสัญญาที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัคร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักกฎหมายต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๒๐ ๗๖๒๙ (นางกาญจนาภรณ์ฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๘๔๒๖

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th